

U S T A W A

z dnia 30 maja 1989 r.

o izbach gospodarczych

Opracowano na podstawie: t.j. z 2009 r. Nr 84, poz. 710, z 2014 r. poz. 1662, z 2016 r. poz. 1228.

Art. 1. Przedsiębiorcy mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2. Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców, w szczególności wobec organów władzy publicznej.

Art. 3. Izby gospodarcze kształtują i upowszechniają zasady etyki w działalności gospodarczej, w szczególności opracowują i doskonalą normy rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.

Art. 4. 1. Izba gospodarcza jest uprawniona do wyrażania opinii o projektach rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania gospodarki oraz może uczestniczyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w tym zakresie.

2. Izba gospodarcza może dokonywać ocen wdrażania i funkcjonowania przepisów prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 5. 1. Izba gospodarcza określa samodzielnie w statucie zadania w granicach właściwości określonej w art. 2–4.

2. Izba gospodarcza w szczególności może:

- 1) przyczyniać się do tworzenia warunków rozwoju życia gospodarczego oraz wspierać inicjatywy gospodarcze członków;
- 2) popierać, we współpracy z właściwymi organami oświatowymi, rozwój kształcenia zawodowego, wspierać naukę zawodu w zakładach pracy oraz doskonalenie zawodowe pracowników;
- 3) delegować swoich przedstawicieli, na zaproszenie organów państwowych, do uczestniczenia w pracach instytucji doradczo-opiniotwórczych w sprawach działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej i usługowej;

- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygnięcia sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego oraz uczestniczyć na odrębnie określonych zasadach w postępowaniu sądowym w związku z działalnością gospodarczą jej członków;
- 5) wydawać opinie o istniejących zwyczajach dotyczących działalności gospodarczej;
- 6) informować o funkcjonowaniu przedsiębiorców oraz wyrażać opinie o stanie rozwoju gospodarczego na obszarze działania izby.

2a. Izba gospodarcza, utworzona przez grupy producentów rolnych i ich związki oraz przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą lub handlową w zakresie produktów lub grupy produktów w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, powinna działać na rzecz dostosowywania produkcji, przetwórstwa i handlu do wymogów rynku, w szczególności w zakresie ilości i jakości produktów.

3. Na wniosek lub za zgodą izby gospodarczej Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, powierzyć tej izbie wykonywanie niektórych zadań zastrzeżonych w przepisach prawa dla administracji państwowej.

Art. 6. Właściwe organy administracji państwowej udzielają izbom gospodarczym informacji niezbędnych do wykonywania ich zadań statutowych.

Art. 7. 1. Izba gospodarcza może być utworzona, jeżeli taką inicjatywę podejmie co najmniej 50 przedsiębiorców, zwanych dalej „założycielami”, na obszarze działania tworzonej izby obejmującym obszar województwa. W wypadku gdy terytorialny zakres działania izby będzie przekraczać obszar województwa, liczba założycieli powinna wynosić co najmniej 100.

1a. Ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli założycielami są wyłącznie towarzystwa emerytalne działające na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

1b. W razie utworzenia izby przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2a, liczba założycieli powinna wynosić odpowiednio 10 i 20.

2. W celu utworzenia izby gospodarczej założyciele uchwalają statut izby, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie na nim swoich podpisów.

3. Statut izby powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę izby, siedzibę oraz zakres terytorialny działania izby;
- 2) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji;
- 3) prawa i obowiązki członka izby;
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa izby;
- 5) organy izby i, z zastrzeżeniem ust. 5, zakres ich uprawnień, tryb ich wyboru i okres kadencji;
- 6) sposób ustalania wysokości składek i ich wpłaty oraz uzyskiwania innych środków finansowych na koszty utrzymania i działalności izby;
- 7) zasady dokonywania zmian statutu, rozwiązania izby i przeznaczenia jej majątku w razie likwidacji izby;
- 8) inne sprawy stosownie do potrzeb praktycznej działalności oraz wymagające określenia w statucie na podstawie niniejszej ustawy i innych przepisów prawa.

4. Statut izby nie może ograniczać uprawnień przedsiębiorców do zrzeszania się w izbie gospodarczej.

5. Z zastrzeżeniem ust. 6, najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby niebędący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.

6. Statut izby gospodarczej może przewidywać zamiast walnego zgromadzenia członków izby zgromadzenie delegatów lub zastąpienie walnego zgromadzenia członków izby zgromadzeniem delegatów, jeżeli liczba członków izby przekroczy określoną w statucie liczbę. W takich przypadkach statut powinien określać także tryb wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.

Art. 7¹. 1. Izby gospodarcze mogą tworzyć terenowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, zwane dalej „jednostkami organizacyjnymi”, jeżeli statut izby to przewiduje. W takim przypadku statut izby powinien ponadto określać:

- 1) strukturę organizacyjną jednostki organizacyjnej;
- 2) sposób tworzenia i likwidacji jednostki organizacyjnej;
- 3) wewnętrzne organy jednostki organizacyjnej, w tym organ zarządzający i reprezentujący ją na zewnątrz, oraz tryb ich powoływania i odwoływania;
- 4) zakres wykonywanej przez jednostkę organizacyjną działalności i obszar jej działania;

5) składniki majątkowe jednostki organizacyjnej odpowiednie do zakresu wykonywanej przez nią działalności.

2. Przez likwidację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się zakończenie bieżących interesów jednostki organizacyjnej, ściągnięcie wierzytelności i wykonanie zobowiązań. Majątek jednostki organizacyjnej pozostały po likwidacji przejmuje izba gospodarcza.

Art. 8. 1. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Jednostkę organizacyjną reprezentuje w postępowaniu rejestrowym organ, o którym mowa w art. 7¹ ust. 1 pkt 3.

Art. 9. (uchylony).

Art. 10. (uchylony).

Art. 11. 1. Izby gospodarcze mogą na zasadzie dobrowolności zrzeszać się w Krajowej Izbie Gospodarczej. W Krajowej Izbie Gospodarczej mogą zrzeszać się również organizacje gospodarcze i społeczne, których przedmiotem działania jest wspieranie rozwoju gospodarczego.

2. Krajowa Izba Gospodarcza reprezentuje wspólne interesy gospodarcze zrzeszonych członków.

3. Siedzibą Krajowej Izby Gospodarczej jest miasto stołeczne Warszawa.

4. Do utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej, jej statutu i władz, a także do postępowania rejestrowego przepisy art. 7 ust. 2–5 i art. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może podejmować i wykonywać zadania określone w art. 5.

2. Dla wykonywania wspólnych zadań w zakresie promocji handlu zagranicznego Krajowa Izba Gospodarcza tworzy funkcjonalnie i organizacyjnie wyodrębnioną Polską Izbę Handlu Zagranicznego.

3. Statut Krajowej Izby Gospodarczej może przewidywać możliwość oraz określać zasady bezpośredniej współpracy Polskiej Izby Handlu Zagranicznego z przedsiębiorcami w zakresie handlu zagranicznego.

4. W zakresie ustalonym w ust. 2 Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego w szczególności może:

- 1) organizować wystawy oraz międzynarodowe targi w kraju i za granicą;
- 2) współpracować z organizacjami międzynarodowymi i zagranicznymi oraz należeć do nich, jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, w których Państwo Polskie jest stroną, a także tworzyć za zgodą *Ministra Spraw Zagranicznych*¹⁾ i *Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą*²⁾ swoje przedstawicielstwa zagraniczne;
- 3) wykonywać czynności izb przemysłowo-handlowych na podstawie umów między Polską lub kontrahentem polskim a obcymi państwami lub kontrahentami albo na podstawie międzynarodowych zwyczajów handlowych, a zwłaszcza legalizować dokumenty oraz wydawać certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia;
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygania sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego, w tym powołać przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego Kolegium Arbitrów do rozstrzygania sporów wynikłych w związku ze współpracą gospodarczą z zagranicą, poddanych orzecznictwu Kolegium Arbitrów, jak również opracowywać i doskonalić zasady etyki obowiązującej przedsiębiorców.

5. Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego może wystawiać świadectwa potwierdzające niepreferencyjne pochodzenie towarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, 1649, 1844 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 65 i 1228).

Art. 121. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może inicjować, na wniosek przedsiębiorców, tworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dwu- lub wielostronnych izb gospodarczych. Krajowa Izba Gospodarcza określa liczbę członków założycieli wymaganą do utworzenia izby.

¹⁾ Obecnie: ministra właściwego do spraw zagranicznych, zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 27 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 68, poz. 574 i Nr 77, poz. 649), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

²⁾ Obecnie: ministra właściwego do spraw gospodarki, zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 4 oraz art. 9 ust. 1 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

2. Zadaniem izb, o których mowa w ust. 1, jest działanie na rzecz promocji handlu zagranicznego i wspomagania rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych, w granicach określonych w art. 3–5.

3. Utworzenie i działalność izb, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być przedsiębiorcy oraz przedsiębiorcy zagraniczni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.³⁾).

5. Izby, o których mowa w ust. 1, podlegają na wniosek Krajowej Izby Gospodarczej wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego stosownie do przepisów niniejszej ustawy.

Art. 13. 1. W razie stwierdzenia, że działalność izby gospodarczej jest niezgodna z prawem lub statutem, minister właściwy ze względu na przedmiot działania izby lub wojewoda właściwy dla siedziby izby może wystąpić do właściwych organów izby o usunięcie tych nieprawidłowości w określonym terminie albo wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w ust. 2.

2. Sąd na wniosek organu określonego w ust. 1 może:

- 1) udzielić upomnienia właściwym organom izby;
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę organów izby;
- 3) rozwiązać izbę, jeżeli jej działanie rażąco narusza prawo lub postanowienie statutu.

3. Stosowanie wobec izby gospodarczej środków określonych w ust. 2 należy do właściwego, ze względu na siedzibę izby, sądu rejestrowego.

4. Do postępowania sądowego w sprawach rozpoznawanych przez sąd określony w ust. 3 stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się do jednostek organizacyjnych i Krajowej Izby Gospodarczej.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 18, poz. 97.

Art. 14. 1. Majątek izby gospodarczej, jednostki organizacyjnej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz z dochodów z majątku tych podmiotów.

2. Izby, o których mowa w ust. 1, mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych. Dochód z działalności gospodarczej izby służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. W razie rozwiązania izb, o których mowa w ust. 1, likwidator, powołany stosownie do ustaleń statutu, wykonuje postanowienia statutu dotyczące przeznaczenia majątku izb. W razie braku środków izb, koszty likwidacji pokrywa się ze środków ich członków.

Art. 15. 1. Traci moc dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 oraz z 1966 r. Nr 14, poz. 86).

2. (pominięty).⁴⁾

3. Krajowa Izba Gospodarcza przejmuje wszelkie sprawy, zobowiązania i majątek dotychczasowej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, z wyjątkiem majątku jednostki organizacyjnej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego pod nazwą „Międzynarodowe Targi Poznańskie”, której status określi minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

⁴⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.